

PATVIRTINTA
Šiaurės vakarų Lietuvos vietos veiklos grupės
valdybos 2024 m. sausio 23 d. posėdžio
protokolu Nr. 1

VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS

Šiaurės vakarų Lietuvos vietos veiklos grupė (toliau – VVG)

Vietos plėtros strategija „Šiaurės vakarų Lietuvos vietos veiklos grupės teritorijos 2015–2023 m. vietos plėtros strategija“ (toliau – VPS)

Kvietimas Nr. 48

1. BENDROJI VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO DALIS

1.1.	Vietos projektų finansavimo sąlygų apraše (toliau – FSA) nustatytos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir reikalavimai, kurie taikomi pareiškėjui, siekiančiam gauti paramą vietos projektui įgyvendinti pagal FSA 1.2 papunktyje nurodytą VPS priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti“, sudaryti iš tinkamumo finansuoti sąlygų, pareiškėjų įsipareigojimų, vietos projektų atrankos kriterijų, kitų pareiškėjams ir vietos projektams taikomų reikalavimų. Vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo tvarką nustato Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-544 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. gegužės 11 d. įsakymo Nr. 3D-317 redakcija) (toliau – Vietos projektų administravimo taisyklės). FSA nustatytos vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos turi būti iki galo įvykdytos iki vietos projekto atrankos vertinimo pabaigos, išskyrus atvejus, kai Vietos projektų administravimo taisyklėse ir šiame FSA nurodyta kitaip. Atitiktis vietos projekto tinkamumo finansuoti sąlygoms turi būti išlaikoma visą vietos projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpį ¹ , išskyrus atvejus, kai Vietos projektų administravimo taisyklėse ir šiame FSA nurodyta kitaip.

¹ Vietos projekto kontrolės laikotarpis – laikotarpis nuo galutinio mokėjimo prašymo ir galutinės vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos pateikimo vietos plėtros strategijos vykdytojais dienos iki paskutinio paramos išmokėjimo dienos ir trejų metų laikotarpis nuo paskutinio paramos vietos projekto, susijusio su investicijomis į infrastruktūrą, verslą, prekių gamybą, paslaugų teikimą, vykdytojui išmokėjimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi vietos projekto paraiškoje, jungtinės veiklos sutartyje ir (arba) vietos projekto vykdymo sutartyje nustatytų įsipareigojimų.

1.2.	FSA taikomas:	VPS priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti“ Nr. LEADER-19.2-6.4 (toliau – VPS priemonės veiklos sritis) vietos projektams.											
1.3.	FSA taikomas VPS priemonės / VPS priemonės veiklos srities paraiškoms, kurios pateiktos ir užregistruotos:	nuo vietos projektų paraiškų rinkimo pradžios		2	0	2	4	-	0	2	-	2	8
		iki vietos projektų paraiškų rinkimo pabaigos		2	0	2	4	-	0	3	-	2	9
1.4.	FSA patvirtinta VPS vykdytojos:	2	0	2	4	-	0	1	-	2	3	☐	visuotinio narių susirinkimo sprendimu Nr. _____
												☒	kolegialaus valdymo organo sprendimu Nr. 1
1.5.	Pagal FSA patirtos išlaidos priskiriamos prie:	EŽŪFKP tikslinės srities Nr. 6A.											
1.6.	VPS priemonės veiklos srities, kuriai parengtas FSA, pagrindiniai tikslai yra šie:	Skatinti ne žemės ūkio verslų kūrimą ir plėtrą.											
1.7.	Pagal VPS priemonės veiklos sritį parama teikiama:	Kurti verslus įvairiai ne žemės ūkio veiklai, produktų gamybai, apdorojimui, perdirbimui, jų pardavimui, taip pat paslaugų teikimui, įskaitant paslaugas žemės ūkiui. Remiama ekonominė veikla, nurodyta Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje, patvirtintame Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – EVRK), išskyrus veiklas, išvardytas pagal priemonės veiklos sritį LR Žemės ūkio ministerijos neremiamų veiklų sąrašą. Pareiškėjai, teikiantys paraiškas, turi vietos projekto paraišką (FSA 1 priedas) 3 dalyje „Vietos projekto idėjos aprašymas“, taip pat Verslo plane (FSA 2 priedas), pateikti informaciją apie planuojamo vietos projekto tikslus, uždavinius, planuojamas veiklas, kurių pagrindu būtų galima įvertinti, kaip vietos projektas atitinka „Šiaurės vakarų Lietuvos vietos veiklos grupės teritorijos 2015–2023 m. vietos plėtros strategija“ (toliau – VPS) priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ Nr. LEADER-19.2-6 (toliau – VPS priemonė) veiklos sritį „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti“ Nr. LEADER-19.2-6.4 (toliau – VPS priemonės veiklos sritis) tikslus, remiamas veiklas.											
1.8.	Paramos gali kreiptis šie pareiškėjai:	Galimi pareiškėjai: ūkininkas ar kitas fizinis asmuo, labai maža įmonė, maža įmonė.											

		Pareiškėjai turi atitikti šio FSA 4 dalyje „Vietos projektų tinkamumo finansuoti sąlygos ir vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai“ nurodytus ir pareiškėjui taikomus bendruosius, specialiuosius ir papildomus tinkamumo reikalavimus.
1.9.	Vietos projekto pareiškėjo partneriai:	Partneriai negalimi.
1.10.	Kvietimui teikti VPS priemonės veiklos srities vietos projektų paraiškas skiriama:	83 565,44 Eur (EURI lėšos - Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė).
1.11.	Didžiausia lėšų vietos projektui paramos suma negali viršyti:	83 565,44 Eur (EURI lėšos - Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė).
1.12.	Didžiausia lėšų vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis:	Lėšos vietos projektui įgyvendinti gali sudaryti: iki 70 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projektų išlaidų, kai jį teikia privatus juridinis arba fizinis asmuo, atitinkantis labai mažai įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus VPS ir FSA; iki 50 proc., kai jį teikia privatus juridinis arba fizinis asmuo, atitinkantis mažai įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus VPS ir FSA.
1.13.	Tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kurių nepadengia lėšos vietos projektui įgyvendinti, dalį pareiškėjas privalo finansuoti:	Pareiškėjo nuosavos piniginės lėšos; Pareiškėjo skolintos lėšos.
1.14.	Vietos projektų finansavimo fondas (-ai):	EURI lėšos - Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė

2. VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 87–92 punktai.

Vietos projektų atrankos kriterijai – vietos projektų pridėtinę vertę nustatantys reikalavimai, kurių reikšmė VPS priemonei / VPS priemonės veiklos sričiai įgyvendinti įvertinama taikant žemiau nurodytą balų sistemą. Didžiausia galima surinkti balų suma yra 100 balų. Laikoma, kad vietos projektas pakankamai kokybiškas ir sukurs pakankamą pridėtinę vertę siekiant VPS tikslų, jeigu vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) **vertinimo metu jam suteikiama ne mažiau kaip 40 balų.**

2.1. Vietos projektų pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu taikomi šie vietos projektų atrankos kriterijai:

Eil. Nr.	Vietos projektų atrankos kriterijus	Didžiausias galimas surinkti balų skaičius	Patikrinamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto paraiškos vertinimo metu bus vertinama atitiktis atrankos kriterijui, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis atrankos kriterijui)	Kontroliuojamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu bus vertinama atitiktis atrankos kriterijui, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi atrankos kriterijaus)
I	II	III	IV	V

1.	Didesnis sukurtų naujų darbo vietų (etatu) skaičius Mažeikių rajono savivaldybės gyventojams, gyvenamąją vietą deklaravusiems ne trumpiau nei 6 mėnesius iki darbo sutarties sudarymo dienos. Šis atrankos kriterijus detalizuojamas taip:²	30	Atitiktis atrankos kriterijui nustatoma pagal vietos projekto paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateiktą atitikties atrankos kriterijui pagrindimą, vietos projekto paraiškos 6 lentelėje „Vietos projekto pasiekimų rodikliai“ pateiktą informaciją ir verslo plane 2 lentelėje „Esamos situacijos (išskyrus ekonominę) analizė ir prognozuojamas pokytis po paramos vietos projektui įgyvendinti skyrimo ir kontrolės laikotarpio pabaigos“ pateiktą informaciją.	Atitiktis atrankos kriterijui nustatoma vietos projekto įgyvendinimo metu atliekant mokėjimo prašymų ir pridedamų dokumentų, susijusių su sukurtą (-omis) nauja (-omis) darbo vieta (-omis) (naujos darbo vietos sukūrimo fakto įrodymai – pateikta sudarytos darbo sutarties kopija; pateikta verslo liudijimo arba individualios veiklos pažymos kopija) vertinimą, galutinės vietos projekto ataskaitos vertinimą bei LR juridinių asmenų registro išrašą arba seniūnijos išduotą pažymą. Vietos projekto kontrolės laikotarpio metu atitiktis atrankos kriterijui nustatoma pagal metinėje užbaigto vietos projekto ataskaitoje pateiktą informaciją bei LR juridinių asmenų registro išrašą arba seniūnijos išduotą pažymą.
1.1.	3 (imtina) ir daugiau darbo vietų (etatai);	30	-	-
1.2.	2 (imtina) darbo vietos (etatai);	25		
1.3.	1,5 (imtina) darbo vietos (etatai).	20	-	-
2.	Pareiškėjas projekto metu kuria naujas darbo vietas jauniems žmonėms iki 40 metų amžiaus (imtina) Mažeikių rajono savivaldybės gyventojams, gyvenamąją vietą deklaravusiems ne trumpiau nei 6 mėnesius iki darbo sutarties sudarymo dienos. Šis atrankos kriterijus detalizuojamas taip:	30	Vertinama vadovaujantis vietos projekto paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projekto atrankos kriterijams“ pateiktą atitikties atrankos kriterijui pagrindimą, vietos projekto paraiškos 6 lentelėje „Vietos projekto pasiekimų rodikliai“ pateiktą informaciją ir verslo plane 2 lentelėje „Esamos situacijos (išskyrus ekonominę) analizė ir prognozuojamas pokytis po paramos vietos projektui įgyvendinti skyrimo ir kontrolės laikotarpio pabaigos“ pateiktą informaciją.	Atitiktis atrankos kriterijui nustatoma vietos projekto įgyvendinimo metu atliekant mokėjimo prašymų ir pridedamų dokumentų, susijusių su sukurtą (-omis) nauja (-omis) darbo vieta (-omis) (naujos darbo vietos sukūrimo fakto įrodymai – pateikta sudarytos darbo sutarties kopija; pateikta verslo liudijimo arba individualios veiklos pažymos kopija) vertinimą, galutinės vietos projekto ataskaitos vertinimą bei LR juridinių asmenų registro išrašą arba seniūnijos išduotą pažymą.. Vietos projekto kontrolės laikotarpio metu atitiktis atrankos kriterijui nustatoma pagal metinėje užbaigto vietos projekto ataskaitoje pateiktą informaciją bei LR juridinių asmenų registro išrašą arba seniūnijos išduotą pažymą.

²Vienos naujos darbo vietos sukūrimo pagal VPS priemonę „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos sritį „Parama ne žemės ūkio verslui kaimo vietovėse plėtoti“ kaina yra 55 710,29 Eur.

2.1.	3 (imtinai) ir daugiau darbo vietos (etatai) asmenims iki 40 m. (imtinai);	30	-	-
2.2.	2 (imtinai) darbo vietos (etatai) asmenims iki 40 m. (imtinai);	20	-	-
2.3.	1 (imtinai) darbo vieta (etatai) asmenims iki 40 m. (imtinai).	15	-	-
3.	Pareiškėjas – ne trumpiau kaip 1 metus nepertraukiamai registruotas Mažeikių rajone ir ne trumpiau kaip 1 metus veikia Mažeikių rajone:	30	Vertinama pagal paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateiktą informaciją bei LR juridinių asmenų registro išrašą (LR juridinių asmenų registro išplėstinis sąrašas su istorija, taikoma juridiniams asmenims) arba seniūnijos išduotą pažymą (taikoma fiziniams asmenims).	Vertinama paraiškos pateikimo metu.
3.1.	Registruotas ir veikia virš 5 m.;	30		
3.2.	Registruotas ir veikia virš 2 m. – iki 5 m.;	20		
3.3.	Registruotas ir veikia nuo 1 m. – iki 2 m.	15		
4.	Pareiškėja moteris arba pareiškėjo – juridinio asmens – pagrindinė akcininkė yra moteris (ne trumpiau kaip 1 metus nepertraukiamai registruota Mažeikių rajono savivaldybėje), turinti daugiau kaip 50 procentų juridinio asmens akcijų, juridinio asmens, neturinčio akcininkų (pavyzdžiui, mažosios bendrijos), atveju – vadovė.	10	Vertinama pagal projekto paraiškos 1.1., 1.3. punktus ir pateiktą asmens dokumentą. Vertinama pagal LR Juridinių asmenų registro sertifikuotas išrašą, kai paraišką teikia juridinis asmuo ir pagal paraiškos 4 lentelėje „Vietos projekto atitiktis vietos projektų atrankos kriterijams“ pateiktą informaciją bei LR juridinių asmenų registro išrašą (LR juridinių asmenų registro išplėstinis sąrašas su istorija, taikoma juridiniams asmenims) arba seniūnijos išduotą pažymą (taikoma fiziniams asmenims).	Tikrinama vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu – pagal pateiktas vietos projektų įgyvendinimo ataskaitas; vietos projektų kontrolės laikotarpiu – pagal vietos projektų priežiūros ataskaitose pateiktus dokumentus.
Iš viso:		100		

3. TINKAMUMO SĄLYGOS, TINKAMOMS FINANSUOTI IŠLAIDOMS

Vietos projektų planuojamų išlaidų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklės.

3.1.	Bendrosios tinkamumo sąlygos, susijusios su tinkamomis finansuoti išlaidomis, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 24 punkte. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti patirtos tinkamu laikotarpiu, kuris turi būti nurodytas Vietos projektų patvirtintame finansavimo sąlygų apraše, bet ne anksčiau kaip nuo vietos projekto pateikimo dienos ir ne vėliau kaip iki vietos projekto įgyvendinimo tinkamo laikotarpio pabaigos, išskyrus vietos projekto bendrąsias išlaidas. Vietos projekto bendrosios išlaidos gali būti patirtos ne anksčiau kaip 12 (dvylika) mėnesių iki vietos projekto paraiškos pateikimo dienos. Vietos projekto tinkamas įgyvendinimo laikotarpis – iki 10 mėn. nuo vietos projekto vykdymo sutarties sudarymo dienos. Visos vietos projektų įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ir pagrįstos išlaidų pagrindimo bei išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais ne vėliau kaip iki 2025 m. kovo 12 d.	
3.2. Papildomos tinkamumo sąlygos, susijusios su tinkamomis finansuoti išlaidomis:		
3.2.1.	Jei planuojamos išlaidos pagrįstos vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 24.6.1. papunktyje nustatyta tvarka, rinkos kainą įrodančiais dokumentais pagrindžiama visa prašoma paramos suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma numatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą, neviršijančią vidutinių rinkos kainų. Komercinis pasiūlymas, išskyrus atvejus, kai pasiūlymas pateikiamas pasinaudojus viešai prieinama informacija (internetu), turi būti išrašytas pareiškėjo vardu. Jei komerciniame pasiūlyme yra nurodytas galiojimo terminas, jis turi galioti paraiškos teikimo dieną.	
3.2.2.	Projekte turi būti numatytos išlaidos, kurios susijusios su projekto įgyvendinimu ir numatyta vykdyti veikla. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus;	
3.2.3.	Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos kaip bendra suma.	
3.2.4.	Jei prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai (bendrųjų išlaidų atveju) atlikti iki paramos paraiškos pateikimo, pareiškėjas pirkimų dokumentų kopijas turi pateikti kartu su paramos paraiška.	
3.3. Tinkamų finansuoti išlaidų sąrašas:		
I	II	III
Eil. Nr.	Tinkamos išlaidos pavadinimas	Galimas kainos pagrindimo būdas
3.3.1.	Naujų prekių įsigijimo:	
3.3.1.1.	naujos technikos ir įrangos, įrenginių, įrankių, mechanizmų, kitų prekių, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas ir įrengimas projekto įgyvendinimo vietoje, prie kurių priskiriama: speciali kompiuterinė ir programinė įranga, skirta įsigyjamos įrangos ar technologinio proceso valdymui;	Neviršyti vidutinių atitinkamų prekių, paslaugų, darbų rinkos kainų. Laikoma, kad iš paramos VPS įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija vidutinių rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (nurodomi alternatyvūs būdai): 1. Bent 3 (trims) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė

3.3.1.2.	projektui įgyvendinti ir projekte numatyta veikla vykdyti būtina specializuota technika ir (arba) įranga). Parama įsigyti N kategorijos ir N1 klasės motorinę transporto priemonę kroviniams vežti (išskyrus visureigius), kaip nurodyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“, teikiama tuo atveju, kai joje yra 2 arba 3 sėdimosios vietos, arba 2 eilės sėdimų vietų, krovinių skyrius, atskirtas stacionaria pertvara ir jame nėra langų ir kai ji neatsiejama susijusi su versle numatytomis teikti paslaugomis, pvz.: maisto pristatymu, įvairių renginių aptarnavimu, statybos ar apželdinimo paslaugų suteikimu, mobilios įrangos pervežimu į paslaugų teikimo vietą ir pan., t. y. neskirta krovinių gabenimo keliais veiklai vykdyti);	specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. <i>Print Screen</i>), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje; 2. Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniais fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“); 3. Atliktų darbų prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklių 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų.
3.3.2.1	Vietos projekto bendrosios išlaidos (įskaitant viešinimo priemonių, nurodytų Vietos projektų administravimo taisyklių 157 punkte, įsigijimo):	Bendrosios išlaidos, susijusios su atlyginimu konsultantams, už konsultacijas vietos projekto paraiškos ir (arba) verslo plano, veiklos aprašo rengimu ir (arba) įgyvendinimu, įskaitant vietos projekto viešinimo priemonių nurodytų Taisyklių 155–160 punktuose, įsigijimo, išlaidos turi būti pagrįstos, nustatant vienos valandos kainos atitiktį vidutinėms rinkos kainoms ir jų skaičių būtinoms konsultacijoms suteikti (grindžiant valandų skaičių būtina detaliai nurodyti, pagal konsultacijų turinį). Finansuojama bendrųjų išlaidų suma be pridėtinės vertės mokesčio (PVM) gali būti ne didesnė kaip 1 800 Eur (vienas tūkstantis aštuoni šimtai eurų).
3.3.2.2.	atlyginimas konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, verslo planų (veiklos ir (arba) projekto aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos, susijusios su naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant techniką, pirkimu;	Neviršyti vidutinių atitinkamų prekių, paslaugų, darbų rinkos kainų. Laikoma, kad iš paramos VPS įgyvendinti prašomos finansuoti išlaidos neviršija vidutinių rinkos kainų, jeigu vietos projekto išlaidos pagrindžiamos (nurodomi alternatyvūs būdai): 1. Bent 3 (trimis) skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, atliekančių panašius darbus (panašumo požymį apibūdinantys elementai: ta pati paskirtis, funkcijos, komplektacija, techninė specifikacija) ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, komerciniais pasiūlymais arba jų
3.3.2.3.	vietos projekto viešinimo išlaidos (vietos projektų viešinimas atliekamas pagal Suteiktos paramos pagal	

<p>Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. sausio 18 d. įsakymo Nr. 3D-21 redakcija)).</p>	<p>interneto tinklalapiuose esančiomis kainomis kompiuterio ekrano nuotraukų forma (anglų k. Print Screen), arba kitu būdu, leidžiančiu objektyviai palyginti bent 3 skirtingų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, prekiaujančių panašiomis prekėmis ir (arba) teikiančių panašias paslaugas, ir (arba) vykdančių panašius darbus, ir kuriems tai yra įprasta komercinė-ūkinė veikla, siūlomas kainas. Bent 1 rinkos kainos įrodymo dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas prekių ar paslaugų teikėjo, darbų vykdytojo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne VVG teritorijoje;</p> <p>2. Ministerijos, Agentūros ar kitų ESIF administruojančių institucijų patvirtintais arba nepriklausomų ekspertų atliktais, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamais prekių, paslaugų ir (arba) darbų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams, fiksuotaisiais tokių pat prekių, darbų ir (arba) paslaugų vienetų įkainiais, taikomais panašaus pobūdžio projektams ir paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniais fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“);</p> <p>3. Atliktų darbų, prekių ar paslaugų pirkimų arba viešųjų pirkimų dokumentais, jeigu atliekant pirkimus buvo gauti pasiūlymai, atitinkantys Taisyklių 24.6.1 papunktyje nustatytus reikalavimus komerciniams pasiūlymams, bent iš trijų darbų vykdytojų, prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų.</p>
---	---

3.4. Netinkamos finansuoti išlaidos yra nurodytos Vietos projektų administravimo taisyklių 28 punkte:

- 3.4.1. neatitinkančios Vietos projektų administravimo taisyklių 27 punkte nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų ir neišvardytos FSA;
- 3.4.2. neišvardytos patvirtintoje vietos projekto paraiškoje (po vietos projekto paraiškos pateikimo neleidžiama įtraukti naujų išlaidų ar jas keisti kitomis);
- 3.4.3. išlaidų dalis, viršijanti tinkamų finansuoti išlaidų įkainį (kai toks yra nustatytas);
- 3.4.4. nepagrįstai didelės išlaidos;
- 3.4.5. nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidos;
- 3.4.6. naudotų prekių įsigijimo išlaidos;
- 3.4.7. baudos, nuobaudos ir bylinėjimosi išlaidos;
- 3.4.8. išlaidos, nepagrįstos faktine gautų prekių, atliktų darbų ar suteiktų paslaugų verte;
- 3.4.9. trumpalaikio turto, įgyto paramos gavėjo projekto, kurio vertė yra mažesnė nei paramos gavėjo numatyta mažiausia ilgalaikio turto vertė, paramos lėšomis, išlaidos. Paramos gavėjas, siekdamas, kad trumpalaikis turtas būtų pripažintas tinkamomis finansuoti išlaidomis, jį turi sunaudoti vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu;
- 3.4.10. išlaidos, kurios buvo finansuotos (apmokėtos) iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (arba) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti skyrus paramos VPS įgyvendinti lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos daugiau nei vieną kartą (jeigu vietos projekto vykdytojo – viešojo juridinio asmens veikla

finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų ir jis iki vietos projekto patvirtinimo patiria vietos projekto bendrųjų išlaidų, jos gali būti pripažintos tinkamomis tuomet, jeigu buvo apmokėtos iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų asignavimų, kurie skirti projektams avansuoti);

3.4.11. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus vietos projektų vykdytojus, nurodytus Vietos projektų administravimo taisyklių 27.5 papunktyje) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM ataskaitą (net jei tokio PVM vietos projektų vykdytojas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų;

3.4.12. keturračiai – mažieji traktoriai, jeigu vietos projekte numatyta vykdyti ne aplinkos ar teritorijos tvarkymo veiklą;

3.4.13. išlaidos, nebūtinai vietos projektui sėkmingai įgyvendinti ir neatitinkančios patikimo finansų valdymo principo, pavyzdžiui, vietos projekto poreikius viršijančių techninių parametrų gaminių, prabangaus dizaino (apdailos) gaminių ar gaminių su projekto vykdytojui nereikalingomis funkcijomis (už kurias sumokama papildomai) įsigijimo išlaidos, prabangos prekių ar medžiagų įsigijimo išlaidos (išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, pavyzdžiui, kai nėra kitos galimybės);

3.4.14. investicijų į turtą, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas);

3.4.14. neremiamas transporto priemonių, kurios priskiriamos prie L ar jai prilygintos kategorijos (mopedai, motociklai, triračiai, keturračiai motociklai, bagiai, kt.), prie M kategorijos (lengvieji automobiliai ir autobusai) ir šios kategorijos priskiriamų kėbulų tipų (Taisyklių punkstas 27.1.1.taikoma išimtis: išskyrus aštuonių sėdimų vietų, neįskaitant vienos sėdimos vietos vairuotojui, transporto priemones, skirtas keleiviams vežti); prie N kategorijos priskiriamų kėbulų tipų, kurių kodai – N1 (išskyrus išimtį, nurodytą Taisyklių 27.1.2 papunktyje), BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS; prie G kategorijos (visureigiai) ir šios kategorijos priskiriamų kėbulų tipų; prie O kategorijos (priekabos ir puspriekabės) priskiriamų transporto priemonių, kurių kodas – DD (L kategorijos transporto priemonės priekaba); specialiosios paskirties transporto priemonių, kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SJ, SN, SR, ST, SV ir SZ (pvz., gyvenamieji automobiliai, kempinginiai), įsigijimas;

3.4.15. statybos darbai ir paprastojo (einamojo) remonto išlaidos;

3.4.16. išlaidos reklamai, skirtai ne projektui viešinti;

3.4.17. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas nesilaikant pirkimo procedūrų, nustatytų Pirkimų taisyklėse;

3.4.18. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su turto nuomos sutartimi, turto nuomos mokesčiai, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

3.4.19. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

3.4.20. išlaidos, padengtos naudojant finansų inžinerijos priemones, finansuotas iš ES struktūrinių fondų lėšų, finansuojamos iš kitų nacionalinių programų, ES struktūrinių fondų, bet kurio kito ES ir (arba) tarptautinio fondo lėšų;

3.4.21. vidaus vandens transporto priemonės, priskiriamos žvejybos laivams, mažiesiems laivams (išskyrus irklines valtis ir baidares), pramoginiams laivams, sportiniams laivams, asmeniniams laivams (vandens motociklams), kaip nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus vandens transporto kodekse;

3.4.22. visų tipų orlaiviams priskiriami aparatai (mašinos), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme ir kituose reglamentuojančiuose teisės aktuose;

3.4.23. smulkių buitinių reikmenų įsigijimo išlaidos (patalynės, stalo įrankių, indų ir pan.);

3.4.24. miškų ūkio įranga ir technika (medienos ištraukimo traktoriai, savikrovės priekabos, medvežiai, miškavežiai, medkirtės ar medžių kirtimo galvutės, medžių ir (arba) krūmų pjovimo ir skiedrų ruošimo kombainai energetinėms plantacijoms, mechanizmai šakoms į rulonus presuoti, medienos smulkintuvai, kapoklės.

4. VIETOS PROJEKTŲ TINKAMUMO FINANSUOTI SĄLYGOS IR VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ ĮSIPAREIGOJIMAI			
Šioje FSA dalyje nurodytos tinkamumo finansuoti sąlygos pareiškėjui, vietos projektui, vietos projekto suderinamumui su horizontaliosiomis ES politikos sritimis, tinkamam vietos projekto finansavimo šaltiniui. Taip pat vietos projektų vykdytojų įsipareigojimai – vietos projekto vykdytojų sutikimas prisiimti pareigas, susijusias su parama vietos projektui įgyvendinti, ir jų laikytis iki vietos projekto įgyvendinimo kontrolės laikotarpio pabaigos.			
4.1.	<i>Vietos projektų tinkamumo vertinimo tvarką nustato Vietos projektų administravimo taisyklių 102–105 punktai.</i>		
4.2.	Tinkamumo finansuoti sąlygos:		
4.2.1.	Bendrosios tinkamumo sąlygos pareiškėjui , numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 18.1.		
4.2.2.	Specialiosios tinkamumo sąlygos pareiškėjui:		
Eil. Nr.	Vietos projektų finansavimo sąlyga	Patikrinamumas (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto paraiškos vertinimo metu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turi pateikti pareiškėjas, kad būtų teigiamai įvertinta atitiktis finansavimo sąlygai)	Kontroliuojamumas (kai taikoma) (Pateikiamas paaiškinimas, kaip vietos projekto įgyvendinimo metu ir vietos projekto kontrolės laikotarpiu bus vertinama atitiktis finansavimo sąlygai, t. y. kokius rašytinius įrodymus turės pateikti vietos projekto vykdytojas patikrų vietoje ir ex-post patikrų metu, kad Agentūra galėtų įsitikinti, jog yra visiškai laikomasi finansavimo sąlygų)
I	II	III	IV
4.2.2.1.	parama teikiama ne žemės ūkio veiklai, įskaitant paslaugų žemės ūkiui teikimą. Remiama veikla nustatoma vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, patvirtintu Lietuvos statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus įsakymu (toliau – EVRK). Parama neteikiama veiklai, kuri pagal EVRK patenka į žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sekciją, išskyrus veiklą, susijusią su paslaugų žemės ūkiui teikimu.	Vertinama pagal su paraiška pateiktus duomenis ir viešuose registruose esančius duomenis.	Tikrinama pagal su paraiška pateiktus dokumentus ir viešuose registruose esančius duomenis.

4.2.2.2.	jeigu projekte numatyta produktų gamyba, apdorojimas, perdirbimas, galutinis produktas negali būti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodytas produktas. Detalusis produktų sąrašas pateikiamas 2016 m. spalio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2016/1821, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo I priedas. Jeigu apdorotas, perdirbtas, pagamintas produktas patenka į Sutarties I priedo sąrašą, tačiau pajamos gaunamos tik iš paslaugos suteikimo, tokia ekonominė veikla remiama pagal Priemonės veiklą.	Vertinama pagal su paraiška pateiktus duomenis ir viešuose registruose esančius duomenis.	Tikrinama pagal su paraiška pateiktus dokumentus ir viešuose registruose esančius duomenis.
4.2.2.3.	pateikiamas verslo planas, kuriame pareiškėjas įrodo ūkio subjekto atitikimą nustatytiems ekonominio gyvybingumo rodikliams (Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014-07-28 įsakymu Nr. 3D-440 (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. sausio 11 d. įsakymo Nr. 3D-314 redakcija)). Verslo pradžios atveju – grynojo pelningumo, kurio reikšmė ≥ 0 proc., skolos, kurios reikšmė $\leq 0,65$, paskolų padengimo, kurio reikšmė $\geq 1,25$, ir einamojo likvidumo koeficiento, kurio reikšmė ≥ 1 . Vietos projekto kontrolės laikotarpiu skaičiuojami skolos, grynojo pelningumo, paskolų padengimo ir einamojo likvidumo koeficiento rodikliai.	Vertinama pagal verslo plano 7 lentelėje pateiktą informaciją. Taip pat vertinama pagal Agentūros išvadas dėl ekonominio gyvybingumo nustatymo.	Tikrinama pagal finansinės atskaitomybės dokumentus.
4.2.3.	Papildomos tinkamumo sąlygos pareiškėjui:		
4.2.3.1.	1. Paramos gali kreiptis privatus juridinis arba fizinis asmuo, kuris nuo paraiškos pateikimo iki paramos sutarties pasirašymo turi atitikti labai mažos arba mažos įmonės reikalavimus, nurodytus Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (taikoma juridiniams asmenims) ir Rekomendacijoje Nr. 2003/361/EB (taikoma fiziniams asmenims).		

	<p>2. Paramos besikreipiantis fizinis asmuo turi būti ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus. Paramos paraišką pareiškėjas teikia individualiai, partneriai negalimi. Pareiškėju negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.</p> <p>3. Pareiškėjo – juridinio asmens – buveinė, gamybinės patalpos, technikos, įrangos laikymo patalpos, sandėliai ir pan. turi būti Šiaurės vakarų Lietuvos VVG teritorijoje.</p>
4.2.4.	Bendrosios tinkamumo sąlygos vietos projektui numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1 papunktyje.
4.2.5.	Specialiosios tinkamumo sąlygos vietos projektui: <i>nėra.</i>
4.2.6.	Papildomos tinkamumo sąlygos, susijusios su vietos projektu:
4.2.6.1.	<p>Jeigu pagal VPS priemonę remiama veikla, susijusi su verslo kūrimu arba plėtra, taikomos šios papildomos tinkamumo finansuoti sąlygos: Vietos projekte numatytas verslas turi atitikti ekonomines veiklas, kurios remiamos pagal VPS. Vadovaujantis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, patvirtintu Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“ (toliau – EVRK), neremiamų ekonominės veiklos rūšių sąrašas yra toks:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alkoholinių gėrimų gamyba ir prekyba jais; 2. Tabako gaminių gamyba ir prekyba jais; 3. Ginklų, šaudmenų ir jų dalių gamyba ir prekyba jais; 4. Azartinių lošimų, lažybų, loterijų organizavimu; 5. Finansiniu tarpininkavimu, pagalbine finansinio tarpininkavimo veikla, virtualiųjų valiutų leidybos (gamybos) ir prekybos veikla; 6. Draudimo, perdraudimo ir pensijų lėšų kaupimo veikla; 7. Nekilnojamojo turto operacijomis; 8. Teisinės ir konsultavimo veiklos organizavimas, išskyrus konsultavimo veiklą buhalterinės apskaitos ir mokesčių klausimais; 9. Medžiokle, gyvūnų gaudymu spąstais ir kitais įrankiais, medžioklės ir brakonieravimo patirties sklaida ir su tuo susijusiomis paslaugomis; 10. Farmacine veikla; 11. Krovinių gabenimu keliais; 12. Informacinių paslaugų veikla (duomenų apdorojimo, interneto serverių paslaugų (prieglobos) ir su ja susijusi veikla, interneto vartų paslaugų veikla); 13. Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė bei akvakultūra, išskyrus paslaugas žemės ūkiui, kaip nurodyta Paslaugų žemės ūkiui sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 76 „Dėl Paslaugų žemės ūkiui sąrašo patvirtinimo“. 15. Didmeninė ir mažmeninė prekyba, išskyrus mažmeninę prekybą savo pagaminta produkcija; 16. Elektros energijos gamyba, pardavimas ir paskirstymas; 17. Krovinio kelių transporto ir perkraustymo veikla. 18. Paslaugų žemės ūkiui teikimo veikla, kai paraišką teikia pareiškėjas, vykdomas žemės ūkio veiklą; 19. Už paramos lėšas įgyto turto nuoma, išskyrus poilsio ir sporto reikmenų nuomą galutiniam vartotojui; 20. Didmeninė ir mažmeninė prekyba, išskyrus mažmeninę prekybą savo pagaminta produkcija; 21. Paslaugų žemės ūkiui teikimo veikla, kai paraišką teikia pareiškėjas, vykdomas žemės ūkio veiklą; 22. Apgyvendinimo veikla, stovyklaviečių veikla.
4.2.7.	Tinkamumo sąlygos, susijusios su horizontaliosiomis ES politikos sritimis, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 29 punkte.
4.2.8.	Bendrosios tinkamumo sąlygos tinkamiems vietos projekto finansavimo šaltiniams, numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 32 punkte.

4.2.9.	Specialiosios tinkamumo sąlygos tinkamiems vietos projekto finansavimo šaltiniams: <i>nėra.</i>
4.2.10.	Papildomos tinkamumo sąlygos tinkamiems vietos projekto finansavimo šaltiniams: <i>nėra.</i>
4.3.	Vietos projekto vykdytojo išpareigojimai:
4.3.1.	Bendrieji vietos projekto vykdytojo išpareigojimai, numatyti Vietos projektų administravimo taisyklių 35 punkte.
4.3.2.	Specialieji vietos projekto vykdytojo išpareigojimai: <i>nėra.</i>
4.3.3.	Papildomi vietos projekto vykdytojo išpareigojimai, numatyti Vietos projektų administravimo taisyklių 41–47 punktuose.
4.3.3.1.	Projektą, įgyvendinti per nurodytą laikotarpį, kuris neviršija 10 mėn. nuo vietos projekto vykdymo sutarties sudarymo dienos. Visos vietos projektu įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ir pagrįstos išlaidų pagrindimo bei išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentais ne vėliau kaip iki 2025 m. kovo 12 d.
4.3.3.2.	Pradėti projekto įgyvendinimo darbus ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo paramos sutarties pasirašymo dienos. Darbų pradžia – laikas, kai pradedami su investicija susiję faktiniai statybos darbai arba prisiimamas pirmasis teisiškai privalomas sutartinis išpareigojimas užsakyti ir (arba) įsigyti įrenginius, arba bet kuris kitas išpareigojimas, dėl kurio investicija tampa neatšaukiama, priklausomai nuo to, kuris įvykis pirmesnis. Žemės pirkimas ir parengiamieji darbai, pvz., leidimų gavimas, nelaikomi darbų pradžia.
4.3.3.3.	Iki mokėjimo prašymo, kuriame prašoma kompensuoti skolintomis lėšomis įgyvendintas investicijas, pateikimo, vietos projekto vykdytojas turi pateikti pasirašytą paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins pagrįstomis nuosavomis lėšomis.
4.3.3.4.	Iki projekto įgyvendinimo pabaigos sukurti numatytas naujas darbo vietas, susijusias su projekto veikla, kuriai prašoma paramos, ir išlaikyti jas iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos.
4.3.3.5.	Užtikrinti, kad visos jo įgytos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus.
4.3.3.6.	Užtikrinti, kad įsigytos investicijos, įgyvendinus projektą, atitiks Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamųjų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms yra taikomi tokie reikalavimai. Pažymą apie įsigytų investicijų atitiktį / neatitiktį Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamiems teisės aktų reikalavimams išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba Agentūros prašymu.
4.3.3.7.	Ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Šiaurės vakarų Lietuvos VVG ir Agentūrai apie bet kurių duomenų, nurodytų pateiktoje ir užregistruotoje paramos paraiškoje, pasikeitimus.
4.3.3.8.	Pasikeitus Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijoje (toliau – Deklaracija) pateiktiems duomenims, ūkio subjektas išpareigoja atnaujintą Deklaraciją per 10 darbo dienų nuo duomenų pasikeitimo fakto pateikti Agentūrai ir Šiaurės vakarų Lietuvos VVG.
4.3.3.9.	Projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu turi užtikrinti atitiktį atrankos kriterijams (išskyrus atrankos kriterijų, susijusį su pareiškėjo amžiumi), už kuriuos projektui suteikiami balai.
4.3.3.10.	Pateikti detalų atliktų darbų aktą (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos statybos išlaidos).
4.3.3.11.	Užbaigus statybos darbus pateikti statybos užbaigimo dokumentus, kai jie privalomi pagal teisės aktų nuostatas (ne vėliau kaip galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dieną).
4.3.3.12.	Iki galutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos parengti naudoti įrangą ir (arba) techniką ir vėliausiai su galutiniu mokėjimo prašymu pateikti įrangos ir (arba) technikos įrengimo ir (arba) sumontavimo darbų užbaigimo aktus ar kitus lygiaverčius dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad už paramos lėšas įsigyta įranga ir (arba) technika tinkamai sumontuota ir veikia.
4.3.3.13.	Nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus galimai neteisėtai sukurtos tokiai paramai gauti reikalingos sąlygos kaip nustatyta Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikoje).

4.3.3.14.	Pasiekti ir iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos išlaikyti paramos paraiškoje numatytus projekto priežiūros rodiklius.
4.3.3.15.	Naujos darbo vietos sukūrimo ir išlaikymo rodiklio vertinimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemėsūkio ministro 2017 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 3D-718 „Dėl Projektų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemones, rodiklio, „Naujos darbo vietos sukūrimas ir išlaikymas“ pasiekimo vertinimo metodikos patvirtinimo“.
4.3.3.16.	Apdrausti turtą, kuriam pagal nacionalinius teisės aktus privaloma teisinė registracija (pvz., nekilnojamojo turto kadastre ir registre, transporto priemonių registre ir kt.) ir kuriam įsigyti ar sukurti panaudota parama laikotarpiu nuo mokėjimo prašymo, kuriame prašoma paramos kompensuoti įsigytą ar sukurtą turtą, pateikimo dienos iki vietos projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus vietos projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas). Įvykus įvykiui, vietos projekto vykdytojas įsipareigoja nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, apie tai raštu pranešti VPS vykdytojui, o ši nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, apie tai informuoti Agentūrą. Įvykus įvykiui, kurio metu sunaikinamas vietos projekto lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, vietos projekto vykdytojas įsipareigoja atkurti turtą ne mažesne negu atkuriamąja turto verte ir ne blogesnių techninių parametrų.
4.3.3.17.	Nenutraukti gamybinės veiklos ir neperkelti jos už Šiaurės vakarų Lietuvos VVG teritorijos ribų.
4.3.3.18.	Nepakeisti nekilnojamojo turto arba jo dalies, į kurią investuojama, nuosavybės teisių.
4.3.3.19.	Nepakeisti veiklos pobūdžio, tikslų ar įgyvendinimo sąlygų, kai tokie veiksmai pakenkia pradiniam vietos projekto tikslams.
4.3.3.20.	Sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti vietos projekto įgyvendinimą (VPS vykdytojui, Agentūrai, Ministerijai, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos, Viešųjų pirkimų tarnybai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, EK, Europos Audito Rūmams), tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo sąlygų, atrankos kriterijų ir įsipareigojimų vietos projekto įgyvendinimo metu ir kontrolės laikotarpiu.

5. PRIE VIETOS PROJEKTO PARAIŠKOS PRIDEDAMI DOKUMENTAI

Visi vietos projekto paraiškos lapai ir priedai turi būti patvirtinti pareiškėjo, jo vadovo arba įgalioto asmens kvalifikuotu elektroniniu parašu. Pavėluotai pateiktos paraiškos yra laikomos pateiktomis netinkamai ir negali būti registruojamos. Pavėluotai pateiktų vietos projektų paraiškų teikėjai apie tai informuojami per 5 darbo dienas. Vietos projektų paraiškas rengia ir VPS vykdytojui teikia pareiškėjai. Jeigu tinkamas pareiškėjas yra juridinis asmuo, vietos projekto paraišką kvalifikuotu elektroniniu parašu turi pasirašyti ir ją pateikti vietos projekto paraišką teikiančio juridinio asmens vadovas arba tinkamai įgaliotas asmuo (juridinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis pasirašytas juridinio asmens vadovo ir ant jo uždėtas to juridinio asmens antspaudas, jeigu jis antspaudą privalo turėti). Įgaliotas asmuo kartu pateikia notaro patvirtintą įgaliojimą arba įgaliojimą, kuriame parašo tikrumą paliudijo seniūnas. Tinkamas vietos projektų paraiškų pateikimo būdas pateikimas el. paštu: projektaivvg@gmail.com. Pasirašyta kvalifikuotu elektroniniu parašu paraiška siunčiama VPS vykdytojui elektroniniu paštu projektaivvg@gmail.com. Karantino ar ekstremaliosios situacijos dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės metu, tik tuo atveju, jei pareiškėjas yra saviizoliacijoje bei neturi galimybės paraiškos bei prašomų dokumentų pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu, paramos paraiška ir prašomi dokumentai gali būti pateikti ir VPS vykdytojui el. paštu: projektaivvg@gmail.com, pateikiant nepasirašytą paramos paraišką ir skenuotus prašomus dokumentus. Kartu pareiškėjas pateikia saviizoliacijos faktą dėl COVID-19 aplinkybių patvirtinantį dokumentą. Per 10 (dešimt) darbo dienų nuo paramos paraiškos ir prašomų dokumentų pateikimo el. paštu pareiškėjas paramos paraišką ir prašomus dokumentus pateikia pasirašytus kvalifikuotu elektroniniu parašu, juos siųsdamas el. paštu. Kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytos paraiškos ir prašomų dokumentų turinys turi visiškai atitikti el. paštu (be parašo) pateiktos paraiškos ir papildomų dokumentų turinį. Jeigu pateikiami paraiška ir dokumentai ar jų turinys skiriasi, vadovaujama pirminių, el. paštu pateiktos paraiškos (be parašo) ir pateiktų papildomų dokumentų turiniu. Jeigu pareiškėjas per 10 (dešimt) darbo dienų VPS vykdytojui nepateikia kvalifikuotu el. parašu pasirašytos paramos paraiškos ir papildomų dokumentų, paramos paraiška išregistruojama.

Vietos projektų paraiška ir jos priedai turi būti užpildyti lietuvių kalba. Kartu su vietos projekto paraiška teikiami priedai turi būti sudaryti lietuvių kalba arba turi būti pateiktas oficialus vertimų biuro, įmonės ar vertėjo (fizinio asmens) pasirašytas vertimas į lietuvių kalbą. Kartu su užpildyta vietos projekto paraiška (jeigu žemiau nurodytuose papunkčiuose ir Vietos projektų administravimo taisyklėse nenurodyta kitaip) pareiškėjas privalo pateikti šiuos dokumentus:

5.1. Turi būti pateikti šie dokumentai:

1. Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį vietos projektų atrankos kriterijams:

- 1.1. asmens tapatybės dokumento kopija;
- 1.2. gyvenamosios vietos deklaracija arba registru centro išrašas;
- 1.3. kiti dokumentai, reikalingi atrankos kriterijams pagrįsti.

2. Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį tinkamumo sąlygoms, susijusioms su tinkamomis finansuoti išlaidomis:

- 2.1. patirtas bendrąsias išlaidas pagrindžiantys ir įrodantys dokumentai (sutartys, sąskaitos faktūros, banko išrašai) (jei taikoma)

3. Dokumentai, pagrindžiantys tinkamas vietos projekto išlaidas:

- 3.1. komerciniai pasiūlymai;
- 3.2. interneto tinklalapiuose esančių kainų kompiuterio ekrano nuotraukos (anglų k. „PrintScreen“);
- 3.3. kiti dokumentai, leidžiantys objektyviai palyginti siūlomas kainas.

4. Dokumentai, pagrindžiantys pareiškėjo ir partnerio (-u) tinkamumą:

- 4.1. pareiškėjo rašytinis prašymas nušalinti nuo vietos projektų atrankos (apimantis FSA rengimo (taikoma tuo atveju, jeigu pagal konkrečią VPS priemonę ar veiklos sritį yra suplanuota įgyvendinti vieną vietos projektą arba kai yra faktinės aplinkybės, įrodančios interesų konfliktą), vietos projektų paraiškų vertinimo, vietos projektų tvirtinimo etapus) (taikoma, kai vietos projekto paraišką teikia ar paraišką teikiančio pareiškėjo partneris (-ai) yra VVG kolegialaus valdymo organo narys, VVG darbuotojas arba šiems nurodytiems asmenims artimi asmenys, todėl kyla interesų konfliktas ir (arba) atsiranda asmeninis suinteresuotumas, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo 2 str. ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 966/2012 57 str.);
- 4.2. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pažymą apie pareiškėjo atsiskaitymą su Lietuvos Respublikos valstybės biudžetu (netaikoma, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokesstinis ginčas; tokiu atveju pateikiamas tai įrodantis dokumentas);
- 4.3. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pažymą apie pareiškėjo atsiskaitymą su valstybės socialinio draudimo fondu (netaikoma, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokesstinis ginčas; tokiu atveju pateikiamas tai įrodantis dokumentas);
- 4.4. įstatai;
- 4.5. VĮ Registru centro išrašas, kuriame nurodyta nekilnojamojo turto, į kurį investuojama ir (arba) kuriame bus vykdomos projekte numatytos veiklos, registracijos vieta.

5. Dokumentai, pagrindžiantys vietos projekto tinkamumą:

- 5.1. vietos projekto verslo planas, parengtas pagal FSA 2 priedo formą;
- 5.2. dokumentai, įrodantys, kad vietos projekto vykdytojui suteikta teisė valdyti, naudoti ir disponuoti nekilnojamoju turto bei leista atlikti vietos projekte numatytas investicijas. (Taikoma, kai vietos projekte numatytos investicijos į nekilnojamąjį turtą. Turi būti pateikti dokumentai, atitinkantys Vietos projektų administravimo taisyklių 23.1.12 papunktyje nurodytus reikalavimus);

5.3. rašytinis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pritarimas planuojamai veiklai vykdyti (teikiamas tuo atveju, jeigu vietos projekte investuojama į valstybinės žemės sklypą, kuris yra nesuformuotas);

5.4. visų nekilnojamojo turto savininkų sutikimai dėl vietos projekte numatytų investicijų (taikoma, kai vietos projekte numatytos investicijos į nekilnojamąjį turtą ir jis nuosavybės teise priklauso keliems bendraturčiams (įskaitant bendrosios jungtinės nuosavybės teise valdomą nekilnojamąjį turtą, priklausantį sutuoktiniams). Atitiktis šiai tinkamumo sąlygai gali būti tikslinama iki vietos projekto tinkamumo vertinimo pabaigos);

5.5. fizinio asmens verslo liudijimas arba individualios veiklos pažyma;

5.6. juridinio asmens steigimo dokumentai, įrodantys, kad jo steigėju ir vietos projekto paraiškos pateikimo dieną vieninteliu dalyviu yra vienas fizinis asmuo;

5.7. pateikti finansinės atskaitomybės dokumentus, o naujai įregistruoti juridiniai asmenys pateikia ūkinės veiklos pradžios balansą.

5.8. kiti dokumentai numatyti Administravimo taisyklėse.

6. Dokumentai, pagrindžiantys atitiktį horizontaliosioms ES politikos sritims:

6.1. smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracija (4 priedas), kurios forma patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracijos formos patvirtinimo“, ir paskelbta VVG interneto svetainėje adresu <http://svlvvg.lt.begemotas.serveriai.lt/pareiskejams/> ((taikoma Vietos projektų administravimo taisyklių 29.3 papunktyje nurodytiems atvejams);

6.2. „Vienos įmonės“ deklaracija (3 priedas) pagal 2013 m. gruodžio 18 d. Europos Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1), jos forma paskelbta VVG interneto svetainėje adresu <http://svlvvg.lt.begemotas.serveriai.lt/pareiskejams/> (Taikoma siekiant pagrįsti, kad parama vietos projektui įgyvendinti skiriama nepažeidžiant ES teisės normų, susijusių su nereikšminga (*de minimis*) pagalba, kaip nurodyta Vietos projektų administravimo taisyklių 29.3 papunktyje).

7. Dokumentai, pagrindžiantys nuosavo indėlio tinkamumą:

7.1. dokumentai, įrodantys, kad pareiškėjas turi pakankamai nuosavų lėšų prisidėti prie vietos projekto įgyvendinimo (taikoma, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda nuosavomis pinigėmis lėšomis arba savivaldybės biudžeto lėšomis (kai taikoma)). Įrodymo dokumentai turi būti išduoti arba sukurti (pvz., naudojant el. bankininkystės sistemą) finansų institucijų (bankų, kredito unijų) ir (arba) išduoti viešojo juridinio asmens, kurio veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetų (pvz., savivaldybės tarybos sprendimas skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti) ir (arba) sukurti naudojantis finansinių ataskaitų duomenimis. Šie dokumentai turi būti pateikti ne vėliau kaip iki vietos projekto vertinimo pabaigos);

7.2. dokumentai, kuriais pagrindžiamos pareiškėjo skolintos lėšos (taikoma, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo prisideda skolintomis lėšomis. Kartu su vietos projekto paraiška turi būti pateikti paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) suteikimo galimybę patvirtinantys dokumentai, atitinkantys Vietos projektų administravimo taisyklių 32.4 papunktyje nurodytus reikalavimus. Jeigu paskolą planuojama gauti iš fizinio asmens ar juridinio asmens, kuris nėra finansų įstaiga, kartu su vietos projekto paraiška turi būti pateiktas šio asmens sutikimas dėl paskolos suteikimo ir jo banko sąskaitos išrašas, kita informacija apie lėšas, esančias terminuotose ir (arba) kaupiamuosiuose indėliuose (pagrindimo dokumentai turi būti sudaryti ir išduoti ne anksčiau kaip 10 darbo dienų iki paramos paraiškos pateikimo, pasirašyti

	<p>banko darbuotojo). Skyrus paramą, ne vėliau kaip iki mokėjimo prašymo, kuriame prašoma kompensuoti skolintomis lėšomis įsigytas investicijas, pareiškėjas turės pateikti pasirašytą (ir notaro patvirtintą, jeigu paskolą suteikia ne kredito įstaiga) paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins pagrįstomis nuosavomis lėšomis;</p> <p>8. <u>Kiti dokumentai:</u></p> <p>8.1. įgaliojimas teikti vietos projekto paraišką (taikoma tuo atveju, jeigu paraišką teikia ne pareiškėjo – juridinio asmens – vadovas (kai pareiškėjas yra juridinis asmuo) arba ne pareiškėjas pats (kai pareiškėjas yra fizinis asmuo), bet įgaliotas asmuo. Tokiu atveju turi būti pateiktas tinkamas įgaliojimas. Juridinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis pasirašytas juridinio asmens vadovo ir ant jo uždėtas to juridinio asmens antspaudas, jeigu jis antspaudą privalo turėti. Fizinio asmens įgaliojimas laikomas tinkamu, jeigu jis patvirtintas notaro. Įgaliojime turi būti nurodytas asmuo, turintis teisę pateikti (ir pasirašyti, jei taikoma) vietos projekto paraišką, įgaliojimo galiojimo terminas).</p>
5.2.	VVG pareiškėjui gali leisti pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, pareiškėjo manymu, gali būti svarbūs vertinant vietos projektą.

6. VIETOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO PRIEDAI:

Šio FSA priedai yra:

- 1 priedas „Vietos projekto paraiškos forma“.
- 2 priedas „Vietos projekto verslo plano forma“.
- 3 priedas „Vienos įmonės deklaracija“.
- 4 priedas „Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaracija“.